

SECRETARIAȚUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/2426/6.04.2020

Nr. 2280/2020

03. APR. 2020

Către: DOAMNA SILVIA-CLAUDIA MIHALCEA,
SECRETARUL GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de
26 martie 2020

STIMATĂ DOAMNĂ SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 131 și art. 287 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 (Plx. 672/2019);*
2. *Propunerea legislativă pentru completarea art. 83 din Legea educației naționale nr. 1/2011 (Plx. 671/2019);*
3. *Proiectul de Lege pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 23/2017 privind plata defalcată a TVA, provenit dintr-o propunere legislativă (Bp. 404/2019, Plx. 479/2019);*
4. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice (Bp. 402/2017, Plx. 24/2018);*
5. *Propunerea legislativă pentru declararea lui Vasile Lucaciu „Erou al Națiunii Române” (Bp. 330/2018, Plx. 677/2018);*
6. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr.1/2011 (Plx. 660/2019);*
7. *Propunerea legislativă pentru completarea art. 32 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor (Bp. 420/2019, Plx. 639/2019);*
8. *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii Protecției Mediului nr. 137/1995, provenit dintr-o propunere legislativă (Bp. 411/2019, Plx. 636/2019);*
9. *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 13 alin. (1) din Legea nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri (Bp. 410/2017, Plx. 83/2018);*
10. *Propunerea legislativă pentru modificarea Ordonanței de urgență nr. 93/2012, privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară (Plx. 659/2019).*

Cu deosebită considerație,

NINI-SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

301
24020020

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr.1/2011*, inițiată de doamna deputat USR Cristina Ionela Iurișniți împreună cu un grup de parlamentari USR, PNL, PMP și PSD (**Plx. 660/2019**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii interdicției persoanelor condamnate penal definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție de a ocupa funcții didactice, didactice auxiliare sau funcții de conducere, de îndrumare și de control în învățământul preuniversitar, respectiv funcții didactice, didactice auxiliare sau de cercetare în învățământul universitar.

II. Observații și propuneri

1. Potrivit textelor de lege propuse, interdicția de a ocupa una din funcțiile vizate va opera chiar dacă instanța nu a dispus o pedeapsă complementară în acest sens, scopul declarat în preambulul *Expunerii de motive* fiind acela ca profesorii să fie un exemplu de bună practică în ceea

ce privește valorile fundamentale ale societății românești, prin propriul comportament.

2. *De lege lata*, semnalăm că art. 234 alin. (3) din *Legea nr. 1/2001* este numai o normă de trimitere către reglementarea penală: „*Nu pot ocupa funcțiile prevăzute la alin. (1) persoanele lipsite de acest drept, pe durata stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare penală*”.

3. Curtea Constituțională, prin *Decizia nr. 304/2017*¹, a reținut, în esență, că, ori de câte ori apreciază oportun, în funcție de materia normată, legiuitorul poate conferi condamnării penale efecte juridice care excedează sancțiunea penală, reglementând decăderi, interdicții sau incapacități care rezultă din condamnare. Aceste consecințe extrapenale care derivă din condamnare operează în condițiile și termenele stabilite de lege. O astfel de consecință extrapenală o constituie interdicția cu privire la dobândirea calității de membru al Guvernului aplicabilă persoanelor condamnate penal printr-o hotărâre definitivă (paragraful 32). Consecințele extrapenale care derivă din condamnare și care vizează decăderi, interdicții sau incapacități încetează prin reabilitare, prin aplicarea legii penale de dezincriminare sau a amnistiei postcondamnatorii (paragrafele 33-36).

De asemenea, având a se pronunța asupra *propunerii legislative pentru revizuirea Constituției României* (Pl-x 332/03.07.2019), prin *Decizia nr. 465/2019*, Curtea Constituțională a analizat sensul sintagmei „*Intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării*” (avută în vedere și de inițiatorii proiectului pendinte ca fiind momentul până la care operează interdicția în plan civil) și a statuat că: „*Intervenirea unei situații care înlătură consecințele condamnării este reprezentată de legea de dezincriminare, amnistia postcondamnatorie și reabilitarea de drept sau judecătorească, după caz. (...)*”².

Prevederi similare se găsesc în legi speciale, cum este, spre exemplu, *Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat*³,

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 cu referire la sintagma "nu au suferit condamnări penale" din *Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor*

² a se vedea în acest sens *Decizia Curții Constituționale nr. 465/2019 asupra propunerii legislative pentru revizuirea Constituției României* (Pl-x 332/3.07.2019), paragraful 22.

³ Potrivit art. 14: „*Este nedemn de a fi avocat: a) cel condamnat definitiv prin hotărâre judecătorească la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate, de natură să aducă atingere prestigiului profesiei; (...) c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a*

republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare⁴. În cazul acestor legi, dacă instanța penală a dispus condamnarea pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, atunci și legea specială civilă tratează această ipoteză ca o situație de nedemnităte de a exercita profesia respectivă.

4. Față de susținerea din *Expunerea de motive* potrivit căreia „indiferent de modalitatea de individualizare concretă a executării pedepsei (suspendarea executării pedepsei, amânarea aplicării pedepsei), interdicția se va activa și va fi incidentă”, arătăm că, potrivit art. 82 alin. (1) *Cod penal*, amânarea aplicării pedepsei are ca efect faptul că pedeapsa nu este aplicată și persoana nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.

Având în vedere această dispoziție din *Codul penal*, precum și faptul că stabilirea intenției de reglementare este necesară în vederea interpretării și aplicării dispozițiilor propuse, apreciem că se impune reevaluarea/clarificarea celor menționate în *Expunerea de motive* din perspectiva corelării textului propus cu dispozițiile *Codului penal* ce reglementează individualizarea pedepselor, respectiv instituția amânării aplicării pedepsei.

5. Din cuprinsul *Expunerii de motive*, nu reiese de ce în cazul comiterii unor infracțiuni cu intenție sunt avute în vedere doar condamnările cu pedepse privative de libertate, fără a motiva excluderea celor cu amendă. În acest sens, invocăm, cu titlu de exemplu, următoarele infracțiuni în care pedeapsa închisorii este prevăzută alternativ cu pedeapsa amenzii: *lovirea sau alte violențe (art. 193)*, *întreruperea cursului sarcinii (art. 201)*, *împiedicarea ajutorului (art. 204)*, *amenințarea (art. 206)*, *hărțuirea (art. 208)*, *exploatarea cerșetoriei (art. 214)*; *folosirea unui*

exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară”. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 225 din 4 aprilie 2017, s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că sintagma “de natură să aducă atingere prestigiului profesiei” este neconstituțională

⁴ Potrivit art. 388: „Este nedemn de a exercita profesia de medic: a) medicul care a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni contra umanității sau vieții în împrejurări legate de exercitarea profesiei de medic și pentru care nu a intervenit reabilitarea; b) medicul căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită, prin hotărâre judecătorească sau disciplinară”.

minor în scop de cerșetorie (art. 215), coruperea sexuală a minorilor (art. 221 alin. (3) și (4)).

Prin urmare, raportat la prevederile tezei I a art. 6 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*⁵, apreciem necesar ca inițiatorii să analizeze, respectiv să motiveze de ce probitatea profesională nu ar fi afectată în cazul în care un cadru didactic comite cu intenție o infracțiune pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoarea alternativ cu amenda, iar pedeapsa aplicată a fost amenda.

6. Semnalăm, totodată, că exemplele din cuprinsul *Expunerii de motive* sunt situații în care cadrele didactice respective s-au folosit de funcție pentru a săvârși infracțiuni; or, aceste situații sunt acoperite de art. 66 alin. (1) lit. g) *Cod penal*, în temeiul cărora instanța le putea aplica interdicția ca pedeapsă complementară. Se invocă situații particulare în care pot deveni incidente prevederile *Codului penal* în materia pedepselor complementare, pentru a justifica instituirea unei interdicții generale de a ocupa o funcție didactică de către orice persoană care este condamnată pentru infracțiuni intenționate; or, interdicția a cărei instituire se dorește nu are natura unei pedepse complementare, ci este o interdicție civilă stabilită printr-o normă extrapenală și care operează *ope legis*, de îndată ce s-a pronunțat o hotărâre de condamnare și chiar dacă prin aceasta nu s-a aplicat pedeapsa complementară.

7. Întrucât inițiatorii arată în prezentarea *Expunerii de motive* că această interdicție va opera de la momentul intrării în vigoare a legii pentru persoanele care suferă o condamnare penală definitivă, punem în discuție aplicarea legii în timp. În acest sens, arătăm că este vorba de fapte săvârșite înaintea intrării în vigoare a legii, iar eventuala condamnare va fi pronunțată după intrarea în vigoare a legii. Apreciem că, în această situație, chiar dacă este o restrângere a unor drepturi civile printr-o normă extrapenală (rezultând ca urmare a unei condamnări), trebuie ca inițiatorii să clarifice intenția de reglementare și aplicarea legii în situațiile tranzitorii.

În acest context, precizăm că, pentru clarificarea intenției de reglementare este necesar a fi avute în vedere și prevederile art. 5 alin. (2) din *Legea nr. 1/2011* potrivit căroră: „Orice modificare sau completare a

⁵ potrivit căroră „Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă”

prezentei legi intră în vigoare începând cu prima zi a anului școlar, respectiv universitar următor celui în care a fost adoptată prin lege”.

Raportat la cele semnalate, apreciem necesară clarificarea intenției de reglementare și, după caz, reformularea celor arătate în *Expunerea de motive* și completarea proiectului cu dispoziții tranzitorii menite a reglementa aplicarea în timp a normelor preconizate.

8. Cu referire la art. 293¹, nou introdus, semnalăm că dispoziția normativă preconizată nu se corelează cu dispozițiile art. 285 din *Legea nr. 1/2011* care, stabilind funcțiile didactice și funcțiile de cercetare din învățământul superior, nu prevede și funcția „didactică auxiliară” menționată în ipoteza normativă a textului propus a fi introdus în corpul *Legii nr. 1/2011*.

9. Raportat la neclaritățile/necorelările mai sus arătate, apreciem că intervențiile legislative preconizate sunt vulnerabile sub aspectul conformității sale cu exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la cerința de calitate a legii, încălcând, totodată, normele de tehnică legislativă prevăzute de art. 6 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 24/2000*, care impun existența unei congruențe/concordanțe între motivele și/sau scopul unui act normativ, pe de o parte, și efectele acestuia, pe de altă parte.

În jurisprudența sa⁶, Curtea Constituțională „a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă”. Principiul constituțional al respectării legilor presupune că „legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (...) Prin urmare, legiuitorului îi revine obligația ca, în actul de legiferare, indiferent de domeniul în care își exercită această competență constituțională, să dea dovadă de o atenție sporită în respectarea principiului clarității și previzibilității legii.

⁶ a se vedea, în acest sens, Decizia CCR nr. 104/2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor *Legii pentru modificarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*

Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează”.

Prin conținutul său normativ, apreciem că propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile constituționale ale art. 73 alin. (3) lit. n) referitoare la organizarea generală a învățământului. Prin urmare, este necesară respectarea procedurii de adoptare a legilor organice conform art. 75 și 76 alin. (1) din *Constituție*, precum și modificarea corespunzătoare a mențiunii finale a proiectului referitoare la formula de atestare a legalității adoptării actului normativ de către cele două Camere ale Parlamentului.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative cu observații și propuneri.

Cu stimă,

Ludovic ORBAN
PRIM-MINISTRU

Domnului deputat Ion Marcel CIOLACU
Președintele Camerei Deputaților